

Prof. Paweł Nowak
Akademia Sztuk Pięknych
w Warszawie

Warszawa, 30 listopad 2020 r.

**Recenzja dorobku twórczego, artystycznego i organizacyjnego dr. Jarosława Lewery
sporządzona w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.**

**Podstawa prawna: art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)**

Dane biograficzne, edukacja i uzyskane stopnie naukowe.

Jarosław Lewera urodził się 3 marca 1972 roku w Pabianicach. Studiował na Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, gdzie uzyskał dyplom magistra sztuki w 1999 roku. Dyplom zrealizował w Pracowni Wzornictwa prof. Krystyny Jaguczańskiej i w Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Sadowskiego. Stopień doktora uzyskał w 2009 roku, na podstawie rozprawy doktorskiej „Obrazy fotorealistyczne Vanitas” na macierzystej uczelni, na Wydziale Grafiki i Malarstwa, której promotorem był dr. hab. Gabriel Kołat.

Przebieg pracy zawodowej.

Od 01.01.2000 r. do 30.06.2008 r. zatrudniony na stanowisku asystenta w pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Sadowskiego na Wydziale Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Od 01.07.2008 r. do 30.09.2009 r. zatrudniony na stanowisku instruktora w pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Sadowskiego na Wydziale Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Od 01.10.2009 r. zatrudniony jako adiunkt w pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Sadowskiego Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Od 01.04.2017 r. zatrudniony jako adiunkt na stanowisku kierownika Pracowni Malarstwa, Inspiracje Rzeczywistością, Wydziału Malarstwa i Rysunku, Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Obecnie zatrudniony jako adiunkt na stanowisku kierownika Pracowni Malarstwa, Inspiracje Rzeczywistością na Wydziale Sztuki w Instytucie Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi.

Współpraca z instytucjami i praca organizacyjna.

W dokumentacji, którą otrzymałem znajdowało się określenie „Inne funkcje” a w niej wyszczególnione: Przez okres 2001-2002 lat pełnomocnik inicjatywy „Galeria Jednego Obrazu” przy Festiwalu Nauki Techniki i Sztuki w Łodzi.

W roku 2004 komisarz dorocznej wystawy Katedry Kształcenia Ogólnoplastycznego Wydziału Tkaniny i Ubioru"

W roku 2006 organizator wystawy pt. Spojrzenia dla studentów i absolwentów Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. A Sadowskiego, Galeria Stowarzyszenia Miłośników Kowar.

W grudniu 2006 organizator wycieczki autokarowej dla pracowników dydaktycznych i studentów do Muzeum Narodowego w Gdańsku na wystawę „Nowi Dawni Mistrzowie”.

W roku 2010 współorganizator pleneru malarskiego dla studentów II roku studiów z Wydziału Tkaniny i Ubioru „Duszniki Zdrój 2010”.

W roku 2013 organizator wystawy „Mistrz i uczniowie”- studenci i absolwenci, Wystawa malarstwa i rysunku z Pracowni Malarstwa i Rysunku 265 prof. Andrzeja Sadowskiego, Galeria Pentagon, Wydział Sztuki Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego w Radomiu, listopad.

W roku 2015 juror w konkursie malarskim podczas, XIII Ogólnopolskiej Wystawie Malarstwa Lekarzy, Łódź, Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi, czerwiec.

Działalność dydaktyczna.

Jarosław Lewera od roku 2017, kiedy zaczął prowadzić Pracownię Malarstwa, Inspiracje Rzeczywistością był promotorem 11 dyplomów magisterskich i dwóch licencjackich.

Ocena dorobku artystycznego.

Analizę twórczości Jarosława Lewera rozpocząłem od przeanalizowania dostarczonej dokumentacji. Osiągnięcia Artystyczne (2000-2019), dokumentacja dorobku artystycznego przed uzyskaniem stopnia doktora i po jego uzyskaniu w 2009 roku. Realizacje powstałe od początków twórczości opierają się na wykorzystaniu dwóch mediów. Szkicu w postaci fotografii i finału w postaci obrazu malarskiego. Autor o swojej tematyce swojej twórczości: „Człowiek, miasto, życie codzienne, nasze otoczenie, przedmioty związane z naszą egzystencją tu i teraz – to są tematy, jakich dotykam w moich obrazach. Namalowane niemalże z fotograficzną ostrością opowiadają o nas samych, o tym kim jesteśmy”. W tym aspekcie, przedstawianie witryn sklepowych, wejść do galerii handlowych, obrazowanie ludzi konsumujących w restauracjach lub podczas innych codziennych sytuacjach, te rzeczy stały się ikonografią malarstwa Artysty. Buduje on tak swój przekaz. Przy wyrafinowanym podejściu i celowej przypadkowości przedstawianej codzienności. Wszystko to zobrazowane okiem obserwatora. Cytując Artystę: „Oko mojej kamery jest więc na to, co mnie otacza: ulice z przechodniami, nasze codzienne przedmioty, z którymi jesteśmy związani, przedmieścia, ulice, podwórka i zaułki miejskie, codziennie mijane witryny sklepowe, wielkie centra handlowe”. Umiejętność obserwacji jaką wykorzystuje Jarosław Lewera tworzy bardzo ciekawy efekt. Pozornie przypadkowo uchwycona chwila zamieniona na obraz malarski, nabiera nowego znaczenia i staje się wielopłaszczyznową wypowiedzią artystyczną. Fotorealizm, który jest na pracach Artysty to efekt wyjątkowo rozwiniętego warsztatu malarskiego. Przełożenie tego wszystkiego na obraz, buduje osobisty i unikalny język malarski.

Obraz z katalogu z 2007 roku „Malarstwo” Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, mający reminiscencje kontekstowe i formalne do obrazu Edwarda Hoppera „Nocne marki”. Obraz

Lewera, nie przedstawia czterech osób w restauracji widzianych z ulicy, tylko kosz na śmieci i pudełko na ulicy. W bardzo podobnym układzie perspektywy i kolorystyką dominacji żółtego światła. Jest to interesujący dialog z klasykiem jakim jest Edward Hopper. Realista amerykański którego dominującym tematem twórczości było współczesne amerykańskie miasto i jego mieszkańcy. Lewera w bardzo subtelny sposób tworzy osobisty komentarz tego dzieła i własną wypowiedź artystyczną.

Artysta posługuje się również elementami szeroko pojętej „martwej natury”, który pośrednio przekształcił się w cykl malarski „Vanitas”, a w efekcie powstał cykl dziesięciu obrazów przedstawiających osobnie lub w stertach ułożonych starych, porzuconych i zardzewiałych samochodów. Obrazy te składały się na dzieło artystyczne w przewodzie doktorskim w 2009 roku.

Jarosław Lewera czynnie uczestniczył i uczestniczy w obiegu wystawowym sztuki współczesnej.

Wystawy Indywidualne:

2001 „Malarstwo”, Galeria Miejskiego Ośrodka Kultury im. Z. Herberta, Pabianice.

2004 „Stilleben”, Galerie St. Augustinus, DÖren-Lendersdorf, Niemcy.

„Die Malerei”, Galerie Alte Römische Glashütte, Monschau, (z S. Białkiem), Niemcy.

2005 „Augenblicke des Lebens”, Malerei, Galerie „Kunst am Hanche”, Kolonia, (z S. Białkiem), Niemcy.

2007 „Codziennosc” Jarosław Lewera - malarstwo, BWA Piotrków Trybunalski.

„Malarstwo”, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie.

2008 „Recent Paintings”, Watergate Gallery, Waszyngton, USA.

2009 „Obrazy fotorealistyczne Vanitas”, Galeria ASP Biała Ściana, Łódź.

2009 „Obrazy fotorealistyczne” - malarstwo, BWA Skierniewice.

2010 „Malarstwo” - Jarosław Lewera, Muzeum Miasta Pabianic, Pabianice.

2011 „Pejzaż Miasta”, Muzeum Miasta Pabianic, Pabianice.

2013 „Malarstwo” - Jarosław Lewera, Galeria ZPAP „na Piętrze”, Łódź.

„Foto-realizm”, malarstwo, BWA Sieradz.

2014 „Hyperimages”- Jarosław Lewera, malarstwo, Kanzlei Meyer-Köring, Bonn, Niemcy.

2016 „Malarstwo” - Jarosław Lewera, Galeria „na wprost”, Ława.

2018 „Most human of ... ”malarstwo - Jarosław Lewera, Galeria ODA Ośrodek Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim, marzec.

„Jarosław Lewera - malarstwo”, Galeria Amcor, Łódź, czerwiec.

2019 „Zyklus Mensch”, Kanzlei Meyer-Köring, Bonn, Niemcy, październik.

W tym okresie uczestniczy ponad 60 wystawach zbiorowych.

Wielokrotnie uczestniczy w konkursach, sympozjach i plenerach malarskich.

Ocena artystycznej części pracy habilitacyjnej.

Realizacja artystyczna dr. Jarosława Lewera wskazana do oceny jako praca habilitacyjna jest zbiorem cykli obrazów wykonanych techniką olejną na płótnie pt. „Człowiek”. Kolekcja

obrazów została upubliczniona na wystawie indywidualnej „Most human off...” w Ośrodku Działań Artystycznych ODA w Piotrkowie Trybunalskim 10ego kwietnia 2018 roku.

Pokaz składał się z obrazów:

„Metro”, olej na płótnie, 80 x 120 cm, 2017
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 90 x 130 cm, 2017
„Metro”, olej na płótnie, 85 x 170 cm, 2017
„Metro”, olej na płótnie, 80 x 110 cm, 2017
„Metro”, olej na płótnie, 90 x 110 cm, 2017
„Metro”, olej na płótnie, 70 x 90 cm, 2017
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 70 x 90 cm, 2016
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 85 x 110 cm, 2016
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 80 x 100 cm, 2016
„Smoking Room”, olej na płótnie, 80 x 120 cm, 2017
„Metro”, olej na płótnie, 80 x 100 cm, 2018
„Metro”, olej na płótnie, 65 x 50 cm, 2018
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 80 x 100 cm, 2018
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 80 x 120 cm, 2017
„Przejście”, olej na płótnie, 100 x 150cm, 2015
„Bez tytułu”, olej na płótnie, 50 x 70 cm, 2016
„Metro”, olej na płótnie, 70 x 90 cm, 2017

Cykl ten przedstawia człowieka jako jednostkę w zbiorowości we współczesnych realiach życia społecznego. Cytując dr. Jarosława Lewera „Źródłem i inspiracją do nowych obrazów było przypatrywanie się ludziom za pomocą oka obiektywu aparatu fotograficznego podczas moich licznych podróży po miastach Europy i Stanach Zjednoczonych Ameryki”. Z pozoru kompozycje i układy w obrazach Artysty wyglądają jak przypadkowe zapisy fotograficzne z podróży, oglądając je możemy sami poczuć się jak przypadkowi obserwatorzy. Wprowadza to odbiorcę w stan zawieszenia, refleksji. Cytując autora: „Bohaterami są pasażerowie tacy jak ja, tacy jak my, gdzieś zapatrzeni, zatopieni w myślach, senni przemierzający przestrzeń od przystanku do przystanku, wypełniający swój czas życia przeglądaniem ekranu aparatu komórkowego, czytający gazetę i książkę”.

Malarstwo Jarosława Lewery jednoznacznie wpisuje się w nurt malarstwa foto-realistycznego – pod względem formalnym jak i w aspekcie technik malarskich. W szczególności nawiązuje ono do malarza Richarda Estes, jednego z prekursorów foto-realizmu, który posługuje się tematyką krajobrazu miejskiego. Większość jego obrazów pozbawiona jest człowieka, przedstawia miejskie elementy takie jak skromne witryny sklepowe, oznakowania uliczne, fragmenty ulic. W jego pracach szczególnie ważnym elementem jest światło, potrafi uzyskać w nich wyjątkową świetlistość. Wykraczają one poza zwykłe „przetransportowanie” fotograficznej prawdy, nabierają finalnie nowego kontekstu, wizji. W podobny sposób do tworzenia obrazów podchodzi Jarosław Lewera. Zapis fotograficzny jest tylko szkicem dla budowania pracy malarskiej. Każdy jego obraz jest

finezyjnie zakomponowany, przemyślany w najdrobniejszym szczególe. Kolorystyka jest uwarunkowana wizualnym zapisem rzeczywistości. Ważną ich częścią jest również światło – zmyślnie i refleksyjnie budujące nastrój. Całość składa się na cykle obrazów będących wypowiedzią artystyczną; refleksją nad bytem człowieka we współczesnym świecie. Pozwolę sobie tutaj zacytować słowa rzeźbiarza Georga Segala, aby zręczniejszym opisać kwestię codzienności i kwintesencję twórczości Jarosława Lewera: „Codzienne życie to rutyna, czynności wykonywane są banalne, nieciekawe, nudne. Wydaje mi się jednak, że codzienne życie jest zaskakujące, tajemnicze i niepojęte”.

Malarstwo Jarosława Lewera jest świadectwem wysokiej techniki malarskiej oraz podporządkowania technologii malarskiej do wyrażania swoich idei poprzez obrazy.

Całość realizacji artystycznych dr. Jarosława Lewera wraz z autoreferatem oceniam pozytywnie. Autoreferat dotyczy analizy własnej twórczości, jest opisem kontekstów i ikonografii. W sposób wyczerpujący przedstawia swoją drogę artystyczną, inspiracje twórcze, aspekty techniki malarskiej oraz genezę dzieła habilitacyjnego. Całość autoreferatu stanowi szczerą i autentyczną wypowiedź, która jest adekwatna do całej twórczości artysty, a ona sama wpisuje się w problematykę sztuki współczesnej.

Konkluzja

Na podstawie przedstawionej przez kandydata dokumentacji stwierdzam, że fakty i efekty artystyczne i dydaktyczne stanowią znaczący wkład w dziedzinie sztuki.

Dr. Jarosław Lewera jest artystą dojrzałym i przygotowanym do samodzielnej pracy artystycznej i dydaktycznej.

Osiągnięcia Kandydata spełniają ustawowe wymagania z zakresu dorobku twórczego, artystycznego i organizacyjnego do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Podstawa prawna: art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)

Prof. Paweł Nowak